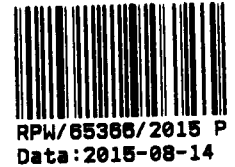

Warszawa, dnia 12 sierpnia 2015 r.

Ministerstwo Skarbu Państwa

Wojciech Kowalczyk
Sekretarz Stanu

DRiR.560.32.2015.GD

Pan
~~Ludwik Węgrzyn~~
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Szanowny Panie Prezencie,

W nawiązaniu do Stanowiska Związku Powiatów Polskich z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie realizacji roszczeń reprivatyzacyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego, przesłanego w formie elektronicznej przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, działając w porozumieniu z Ministrem Finansów, pragnę wyjaśnić co następuje.

Minister Skarbu Państwa jest dysponentem państwowego funduszu celowego pn. Fundusz Reprivatyzacji, utworzonego i funkcjonującego na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji. Przeznaczeniem tego Funduszu jest finansowanie celów związanych z zaspokajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, poprzez wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia, w przypadkach w których nie jest możliwy zwrot w naturze.

Odszkodowania takie zasądzone i wypłacane są w tych sytuacjach, w których w ramach prowadzonych postępowań stwierdzono, że przejęcie mienia przez Państwo nastąpiło niezgodnie z ówczesnym prawem, a jednocześnie wystąpiły nieodwracalne skutki prawne uniemożliwiające jego zwrot w naturze. Co do zasady nieodwracalny skutek prawny wywołuje dokonanie czynności cywilnoprawnej w postaci zbycia przejętego przez Państwo mienia na rzecz osoby trzeciej – podmiotu prywatnego. Natomiast zgodnie z aktualnym orzecznictwem sądowym komunalizacja mienia nie stanowi przeszkody do zwrotu takiego majątku. Z tych względów w zakresie mienia bezprawnie znacjonalizowanego, które należy obecnie do jednostek samorządu terytorialnego co do zasady sądy nie orzekają o odszkodowaniu, a roszczenie zaspokajane jest poprzez zwrot nieruchomości w naturze.

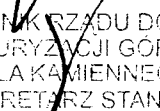
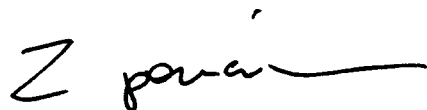
Reasumując, w przypadku zasądzonego zwrotu nieruchomości w naturze nie ma podstaw prawnych do wypłaty jakichkolwiek kwot ze środków Funduszu Reprivatyzacji. Powyższe zostało potwierdzone także opinią Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa przedstawioną na wniosek Ministra Skarbu Państwa w analogicznym stanie prawnym. Zgodnie z tą opinią podstawy prawne do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę odszkodowania

z rachunku Funduszu Reprywatyzacji istnieją tylko w sytuacji, gdy występuje zdarzenie będące źródłem szkody, czyli wydanie wadliwej decyzji o przejęciu mienia przy wystąpieniu nieodwracalnego skutku prawnego uniemożliwiającego zwrot w naturze.

Uwzględniając wagę przedstawionego problemu, w opinii Ministra Skarbu Państwa trudno jednak rozważać podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie wskazanym w wystąpieniu przy wykorzystaniu środków Funduszu Reprywatyzacji. W ocenie Ministra Skarbu Państwa oraz Ministra Finansów wykorzystanie środków Funduszu Reprywatyzacji na pokrycie kosztów ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego, w związku z realizacją roszczeń reprywatyzacyjnych byłoby niezgodne z uregulowaniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z przepisem art. 29 ust. 1 i 2 państwowy fundusz celowy jest tworzony na podstawie odrębnej ustawy, jego przychody pochodzą ze środków publicznych, a koszty ponoszone są na realizację wyodrębnionych zadań państwowych. Wykorzystanie środków Funduszu Reprywatyzacji na pokrycie kosztów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu realizacji roszczeń reprywatyzacyjnych wobec byłych właścicieli nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa oraz ich spadkobierców, wykraczałoby poza cel określony w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji.

W przekazanym stanowisku dotyczącym wystąpienia Związku Powiatów Polskich z dnia 8 lipca 2015 r. Minister Finansów zwraca także uwagę, iż nie można zgodzić się z tezą, że koszty zwracania znacjonalizowanych majątków powinien ponosić Skarb Państwa. Przedmiotowe nieruchomości zostały bowiem przejęte przez Skarb Państwa, a następnie przekazane jednostkom samorządu terytorialnego w wyniku przeprowadzonej komunalizacji mienia. Umożliwiło to ich wykorzystanie do realizacji zadań samorządowych, bez konieczności samodzielnego nabywania w tym celu nieruchomości przez jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto, dzięki włączeniu nabytego w ten sposób mienia do majątku samorządu oraz właściwemu gospodarowaniu, możliwe było również czerpanie z tego majątku innych pożytków przez samorządy.

Z tego względu w opinii Ministra Finansów, którą podziela Minister Skarbu Państwa, obecne roszczenia reprywatyzacyjne byłych właścicieli nieruchomości przejętych przez Skarb Państwa oraz ich spadkobierców, które następnie zostały skomunalizowane, nie powinny być odnoszone do Skarbu Państwa.

PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW
RESTRUKTURYZACJI GÓRNICICTWA
WĘGLA KAMIENNEGO
SEKRETARZ STANU

Wojciech Kowalczyk

Do wiadomości otrzymuje:
Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji